

РЕШЕНИЕ

№ 82

гр. Бургас, 21.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Румяна Ст. Калошева Манкова

Членове: Веселка Г. Узунова
Даниела Д. Михова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разгледа докладваното от Румяна Ст. Калошева Манкова Въззивно гражданско дело № 20232000500142 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе пред вид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на П. Х. И., М. Х. И. и Й. Х. И., всички от гр.С., Я. област, чрез техния пълномощник адв.Ч., против решение №1 от 10.02.2023г. по гр.дело № 599/2020г. на Ямболския окръжен съд, с което са отхвърлени предявените от тях искове против ЗАД „БУЛСТРАД Виена Иншурънс“ АД, гр.С. за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от смъртта на техния брат В. Х. И., настъпила на 02.02.2019г. при ПТП, причинено от водач на автомобил, застрахован при ответника.

Иска се отмяна на решението като неправилно, необосновано и незаконосъобразно и постановяването на друго, с което исковите да бъдат уважени. Считат за доказани от събраните по делото свидетелски показания търпените от тях неимуществени вреди от внезапната смърт на техния брат. Обстоятелството, че не са живели под един покрив е житейски обосновано предвид тяхната възраст и самостоятелност, но това не води до извод за липса на близост. Още повече, че четиримата са живели наблизо, поддържали са близки отношения, основани на взаимност и подкрепа. Съдът не е коментирал негативните последици, настъпили в живота на ищите след смъртта на Васил. Въззивниците считат за безспорно установена дълбоката и трайна емоционална връзка със загиналия. Сочат, че все още не са преодолели

загубата, като исковете са доказани по основание и размер. Молят за присъждане на разноски по делото и отправят възражение за прекомерност на заявените от ответната страна разноски.

В отговор на въззивната жалба, подаден от ответния застраховател, се иска оставянето и без уважение като неоснователна. Поддържа се изводът на първата инстанция, че по делото не е установена между ишците и техния загинал брат връзка, надхвърляща обичайната за тези отношения, която да обуслови присъждане на обезщетение, в какъвто смисъл е ТР № 1/2016г. на ОСГТНК на ВКС. Събраните по делото свидетелски показания са неконкретизирани и общи, не са налице доказателства за твърденията за негативни преживявания и психологически последствия за ишците от загубата на близък. Предходната инстанция не е negliжирала психическите им страдания и душевни сътресения, тъй като такива не се установяват по делото. Установена е връзка между братята и сестрата, която е била крепка, нормална и обичайна, но не и изключителна по характер. Поддържат се изводите на първата инстанция относно приетото съпричиняване за настъпване на процесното ПТП от страна на пострадалия.

Жалбата е подадена в срок от надлежно легитимирани страни против подлежащ на обжалване съдебен акт, което сочи на допустимост.

По съществото на спора, след преценка на възраженията и доводите на страните, събраните по делото доказателства и с оглед предвиденото в закона, съдът намира следното:

Обжалваното решение, преценено служебно съобразно изискванията на чл.269 ГПК, настоящата инстанция намира за валидно и допустимо, като постановено от законен състав на компетентния съд, при изискуемите от закона форма и съдържание и в редовно развитие се исково производство по допустими искови претенции.

По правилността на решението:

Исковете са за обезщетение за претърпени неимуществени вреди от непозволено увреждане вследствие на пътно-транспортно произшествие, предявени против застрахователя по задължителната застраховка „гражданска отговорност“, сключена за участвалия в процесното ПТП автомобил и има правното си основание в чл.432, ал.1 КЗ, вр чл.45, вр. чл.52 ЗЗД.

Безспорно е между страните от фактическа страна, че на 27.01.2019г., в резултат на ПТП по път III-7007 в участъка с.З. - гр.С., между каруца с рег. № * и товарен автомобил „Пежо – Ранч“ с рег. № * управляван от П. Я., е пострадал водачът на каруцата В. Х. И., починал на 02.02.2019г. С влязла в сила присъда по НОХД № 392/2020г. на Окръжен съд – Ямбол водачът на автомобила П. Я. е признат за виновен за извършено при процесното ПТП престъпление по чл.343, ал.1, б.,в“, вр. чл.342, ал.1 НК за причинената по непредпазливост смърт на пострадалия И. при управление на МПС в

нарушение на чл.20, ал.2 ЗДвП, като му е наложено наказание една година лишаване от свобода, отложено при условията на чл.66, ал.1 НК.

Решението на наказателния съд в посочения по-горе смисъл е обвързващо гражданския съд при настоящото разглеждане на последиците от деянието, относно неговото извършване, противоправност и виновността на дееца /чл.300 ГПК, вр. чл.413, ал.2 НПК/.

Въззиваемият ответник не оспорва отговорността на дружеството като застраховател по договор за задължителна застраховка „Гражданска отговорност” за водача на товарния автомобил към датата на произшествието – 27.01.2019г., съгласно застрахователна полица BG/03/118000910407 от 22.03.2018г.

При горните обстоятелства се налага изводът за установено противоправно деяние на водача на автомобила, застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ при въззиваемото застрахователно дружество.

Въззивниците ищци са братя и сестра на пострадалия В. И., съгласно приложеното удостоверение за родствени връзки. Към момента на катастрофата загиналият Васил е бил на 47 год., М. И. на 45, Й. И. на близо 43 и П. И. на 33 год.

Основният спорен въпрос в разглеждания казус е за това, дали въззивниците ищци са от кръга на лицата, които са материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от непозволено увреждане, изразяващо се в причинената смърт на техния брат. Липсата на изрична уредба в законодателството ни е наложило лицата с право на обезщетение да бъдат определяни през годините чрез тълкувателна дейност на ВС и ВКС, изхождайки от принципа за справедливост по чл.52 ЗЗД. Съгласно актуалната съдебна практика в ТР № 1/2016г. от 21.06.2018г. на ВКС по тълк. д. № 1/2016г., ОСГТНК, материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от причинена смърт на техен близък са лицата, посочени в Постановление №4 от 25.05.1961г. и Постановление №5 от 24.11.1969г. на Пленума на Върховния съд, и по изключение всяко друго лице, което е създадо трайна и дълбока емоционална връзка с починалия и търпи от неговата смърт продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени. Обезщетение се присъжда при доказани особено близка връзка с починалия и действително претърпени от смъртта му вреди. В тълкувателното решение изрично е посочено, че особено близка привързаност може да съществува между починалия и негови братя и сестри, баби/дядовци и внуци, когато поради конкретни житейски обстоятелства привързаността е станала толкова силна, че смъртта на единия от родствениците е причинила на другия морални болки и страдания, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за съответната родствена връзка. При тези условия е справедливо да се

признае право на обезщетение за неимуществени вреди и на преживелия родственик. В подобна хипотеза, за получаването на обезщетение няма да е достатъчна само формална връзка на родство, а ще е необходимо установяване на понесени болки и страдания, които да обосновават изключение от разрешението, залегнало в постановленията №4/61г. и №5/69г. на Пленума на ВС, че в случай на смърт право на обезщетение имат само най-близките на починалия.

Съобразно цитираната задължителна съдебна практика, следва да се установи емоционалната връзка на въззивниците ищци с техния брат и последвалите търпени болки и страдания от загубата на последния, които са изключителни, надхвърлящи обичайните за братя и сестри.

За установяване на горното, пред първата инстанция са разпитани свидетелите С. А. и Й. С..

Първият заявява, че познава В. и неговите братя и сестра от деца като съседни. Пораснали заедно. После се оженили. Били в добри отношения, помагали си взаимно. В. им бил като баща, посещавал ги често, помагал им и финансово. Братята и сестрите имали жива майка, баща им починал /на 28.01.2019г./. Живеели на различни адреси, поотделно. Когато В. бил в болницата в Я., свидетелят също отишъл и заварил там ищите М., П. и Й.. Те били притеснени и плачели. Брат им починал в болницата. Той много им липсвал за подкрепа и помощ. Ищите всяка седмица ходили на гробищата.

Свидетелят Й. С. също установява добрите отношения между братята и сестрата. Уважавали се, не се делили. В. им помагал много, всички си помагали един на друг. Като научили за катастрофата братята и сестрата много плакали. Отишли в болницата в Ямбол, където след два дни Васил починал. Ищите и сега плачели за брат си и всяка седмица ходели на гробищата.

При така изложените свидетелски показания, настоящата инстанция намира, че в случая не се доказва толкова трайна и дълбока емоционална връзка на ищите с починалия В., с толкова силна привързаност, която да е довела до продължителни душевни болки и страдания от неговата смърт, надхвърлящи по интензитет и времетраене нормално присъщите за загуба на брат.

Налице е формалната родствена връзка, която сочи на близкия родствен и семеен кръг, включен в обхвата на лицата, които по изключение са материално легитимирани да получат обезщетение за неимуществени вреди от непозволено увреждане, изразяващо се в причинена смърт на родственик, но при посочените в цитираното тълкувателно решение условия.

В разглеждания казус не се установяват тези условия – изключителна, повече от нормалната за братските отношения привързаност и емоционална връзка. Обстоятелствата, че Васил е бил в много добри отношения с братята и

сестра си, помагали си, подкрепяли се, съставляват нормални и обичайно добри братски отношения на привързаност, но не могат да обосноват изключителност в емоционалната им връзка.

На следващо място, не е налице и изключителна тежест на търпените от ищите морални болки и страдания от загубата на техния брат, обоснована от интензитет и времетраене, над нормално присъщите за съответната родствена връзка. В тази насока, установеното от свидетелските показания за изживявани от ищите тъга, плач за починалия, не сочат на изключителен интензитет и продължителност, надхвърлящи нормалните, присъщи при загубата на брат.

Предпоставките за прилагане на изключението за обезщетение за неимуществени вреди при смърт на родственици на лица, извън кръга на най-близките, очертани с постановления №4/61г. и № 5/69г. на Пленума на ВС, според ТР № 1/2016г. от 21.06.2018г. на ОСНГТК, са разяснени и в решение №92 от 17.11.2020г. на ВКС, ТК, II т.о. При преценка за наличието им следва да се отчита обстоятелството, че традиционно за българския бит отношенията, както между баба/дядо и внуче, така и между братята и сестрите, се характеризират с взаимна обич, морална подкрепа, духовна и емоционална близост. Поради това, за да се приеме, че между тези роднини е налице особено близка връзка, необходимо е освен формалното родство с произтичащата от него близост, да са се проявили конкретни житейски обстоятелства, обусловили създаването на по-голяма от близостта, считана за нормална за съответната родствена връзка. Такова обстоятелство например за връзката между братята и сестрите, представлява израстването им сами като деца поради продължително отсъствие на родителите за работа в чужбина /така и в решение № 372 от 14.01.2019г. по т.д. № 1199/2015г. на ВКС, II т.о./. В случая, житейски обстоятелства от такъв характер не са налице.

При горните съображения, настоящата инстанция счита, че макар и в разглеждания случай да е налице формална родствена връзка братя/сестра между ищите и пострадалия при процесното ПТП, за техните отношения не се установява създадена изключителна привързаност и емоционална връзка в повече от нормалната, както и търпени болки и страдания, надвишаващи обичайните за този вид родство, поради което и предявеният иск за обезщетение на братя и сестра, които са извън най-близкия родствен кръг – родителите, съпруга и деца на починалия, е неоснователен.

Като е стигнал до горния извод и е отхвърлил исковите претенции, първоинстанционният съд е постановил правилно решение, което е обосновано от доказателствата по делото и приложимия закон, поради което следва да бъде потвърдено. Настоящата инстанция споделя напълно изложените там мотиви и за пълнота препраща към същите, съобразно разпоредбата на чл.272 ГПК.

Мотивиран от посоченото, Бургаският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260001 от 10.02.2023г., постановено по гр.д № 599/2020г. по описа на Ямболския окръжен съд.

ОСЪЖДА П. Х. И., М. Х. И. и Й. Х. И., тримата от гр.С., Я. да заплатят на ЗАД „Булстрад Виена Иншурънс Груп“ АД, гр.С. сумата от 300 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение за въззивната инстанция.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____